

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Honore, Dignis Vel Indignis, Jvste Vel Inivste, Deo
Semper Jvstissimo, Dato, Negato, Violato**

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

§. 11. Quas ob caussas Deus prohibuerit iudicia temeraria?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48689)

thoritas legitima; qualem habent iudices ordinarij, aut delegati, aut etiam arbitri (iure gentium) quibus se, & quorum iudicio nonnulli vltro subiiciunt. Qui sine eiusmodi potestate alterū iudicat, inuasor est, tyrannus est. Hinc illud ei dicitur: *Tu quis es, qui indicas alienum seruum?* Et istud: *Vnus est legislator & index, qui potest perdere, & liberare. Tu autem quis es, qui indicas proximum?* Quæ-
Rom. 14. 4. *nam ista impudentia est, vt faciem Dei acci-*
Iac. 4. 12. *pias, & pro eo iudicare nitaris?* Et iterum Ia-
Iob. 53. 8. *cobus: Qui indicat fratrem, indicat legem.*
Iacob. 4. 11. *Legis enim sibi partes vsurpat, cuius iudicio suum iudicium anteponit, cum velit alterū, non secundum legem, sed secundum suum iudicium, immò somnium iudicari. Si autem indicas legem, ait, non iam legis factor es, sed index. Denique noluit Deus hominem ab homine iudicari, ex arbitrio suspensionis, vel etiam extraordinario vsurpato iudicio; sed potius ex lege Dei, secundum ordinem Ecclesie, sine vltro confessum, sine accusatum atque conuictum.*

§. XI.

Quas ob causas Deus prohibuerit iudicia temeraria?

Causæ, cur hoc iudicium vetuerit Deus, sunt

sunt istæ. 1. Qui iudicat alterum, debet de crimine eius certus esse antè, quàm eum ad supplicium damnet. Atqui, sine peculiari Dei revelatione (qualis S. Vdalrico de iniusta Comitis damnatione erga coniugem & Nobilem facta est) nemo scit alterius mentem, aut intentionem, aut occultum crimen. *Quis hominum scit, quæ sunt hominibus, nisi spiritus hominis, qui in ipso est?* Immodè sapissime adeò latet amor proprius, adeò in propria causa mali iudices & excæcati sumus, ut nesciamus de nobis ipsis rectè iudicare. 2. Hanc ipsam ob causam, frequenter erratur, non solum quia nescimus occulta cordis alterius, sed etiam, quia sæpe quis hodie alius est, quàm heri; & cras alius erit, quàm hodie: de futuris autem contingentibus, quid mortales scimus? hodie quis peccator est, cras pœnitentiam aget, & erit iustus. Quantus autem error, hominem iustum iudicare, tamquam peccatorem? Narra- rat S. Dorotheus, monachum audiuisse de altero, quòd in fornicationis peccatum in-

1. Cor. 2.
11.

S. Dorotheus
serm. 6.

Z 2

addu-

adducens, iubensque vt animam illam iudicaret, & sententiam vltimam in eam pronuntiaret, quandoquidem iam antè illam iudicare cœpisset. Quo audito, perterritus monachus, grauem suum errorem animaduertit; & sine dubio dixit, quod apud Climac. 6; 2. uertit; & sine dubio dixit, quod apud Climacum alius dixisse legitur: *Non iudicare veni, sed iudicari.* Promittit quidem Christus ijs, qui eum, relictis omnibus, sequuntur, Matth. 19; 28. *sedes duodecim, & iudicandi potestatem, sed in altera primùm vita.* Hinc Paulus ait: 1. Cor. 4; 5. *Nolite ante tempus iudicare.* 3. Qui in altera vita reuelaturus est secreta cordium, noluit ea in hac vita esse manifesta, vt in bonis humilitatem, erga malos conseruaret charitatem. Bonum diligimus, malum odio prosequimur. Superbirent boni, si certatim ab omnibus diligerentur. Placerent enim etiam sibiipsis. Nunc, quando pro eo, vt diligantur, odio habentur, continentur in timore & humilitate: verentur enim, ne fortè iustam alijs dederint auersionis causam. At malos si cognosceremus, cùm eorum sit infinitus numerus, quo pacto eos amaremus, cùm vix diligamus, quos bonos esse existimare debemus? Deus bone, quæ esset ab hominibus vbiq; auersio, si sciremus, eos Deo
tam

tam abominabiles esse? Itaque, vt S. Augustinus docet, *contra hoc malum, quo quisq; libenter de homine malum, quod non prospicit, suspicatur, charitas habenda est, qua non amulatur*; immò quæ omnia dubia & incerta aliorum dicta & facta, de quibus non constat, quo animo fiant, semper in partem meliorem interpretatur. Quare in illa verba: *Nolite iudicare, hoc loco, inquit S. Augustinus, nihil aliud nobis precipi existimo, nisi vt ea facta, quæ dubium est, quo animo fiant; in meliorem partem interpretemur. Quod enim scriptum est, Ex fructibus eorum cognoscetis eos, de manifestis dictum est, quæ non possunt bono animo fieri, sicut sunt stupra, vel blasphemie, vel furta, vel ebrietas, & si quæ sunt alia, de quibus nobis iudicare permittitur, dicente Apostolo: Nonne de ijs, qui intus sunt, vos iudicatis? Im-*

S. Augustinus
in Psal.
118.

Matth. 7.
1.

S. Augustinus
cap. 30. in

Matth.
Matth. 7.

20.

1. Cor. 5.
12.

S. Bern:
in Cantic.

serm. 4.

aut curiosus explorator, aut temerarius iudex. Et si perperam actum quid deprehendas, nec sic indices proximum; magis autem excusa. Excusa intentionem, si opus non potes; puta ignorantiam; puta subreptionem; puta casum.

Quòd si omnem omnino dissimulationem reicertitudo recusat, suade nihilominus ipse tibi, & dicito apud temetipsum: Vehemens fuit nimis tentatio: Quid de me illa fecisset, si in me accepisset similiter potestatem?

§. XII.

Optimum, contra temeraria iudicia, remedium, in proprium sinum inspicere, & sua peccata considerare.

Atque hoc est optimum, contra iudicia temeraria remedium, ut, si iudicare volumus, in nostrum sinum inspiciamus. Ibi nulla committetur temeritas. certa & nota ibi sumus iudicaturi. Ita Christus Phariseos repressit, adulterij accusantes feminam, cum ipsi pleni essent spurcitijs & impuritate. Dixit enim: *Qui sine peccato est vestrum, primus in illam lapidem mittat.* Et alibi, post verba illa: *Nolite iudicare, ut non iudicemini*, subiunxit: *Quid vides festucam, in oculo fratris tui, & trabem in oculo tuo non vides? Hypocrita, eyce primum trabem de oculo tuo.* Apud antiquos PP. senex quidam à fratre rogatus, quid cause esset, cur assidue iudicaret fratres monachos? respondit: *Quia necdum te ipsum cognovisti. Nam qui se ipsum novit, fratrum vitia non aspicit.* Itaque monet alius

S. Pater:

In prat.
Spir. cap.
34.